

№ 6.

Warszawa, d. 7 lutego 1925 r.

№ 6.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

NOWY OBOWIĄZEK PRACODAWCÓW.

Rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej z dnia 31 grudnia 1924 r., ogłoszone w № 2 „Dz. Ustaw“ z d. 14 stycznia r. b. nakłada na pracodawców obowiązek zawiadamiania państwowych urzędów pośrednictwa pracy o każdym wolnym lub nowoobsadzonym miejscu.

Rozporządzenie to opiera się na art. 30 ustawy z d. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia („Dz. Ust.“ № 67) i zapowiada w § 1, że minister pracy i o. s. będzie wskazywał w zarządzeniach, ogłaszanych w „Monitorze Polskim“, te zakłady pracy, które będą obowiązane do zawiadamiania o wolnych miejscach dla robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia i o nowoprzyjętych robotnikach tejże kategorii zgodnie z następującymi przepisami.

§ 2. Zakłady pracy, wymienione we wzmiankowanych zarządzeniach ministra pracy i o. s., będą obowiązane w terminie 3-dniowym zawiadomić o każdym wolnym i nowoobsadzonym miejscu państwowy urząd pośrednictwa pracy, na terenie którego funkcjonuje dany zakład pracy, względnie oddział tego urzędu lub instytucję, wykonywającą zastępczo jego czynności w zakresie rejestracji bezrobotnych.

§ 3. 3-dniowy termin dla wykonania obowiązku zawiadomienia państwowych urzędów pośrednictwa pracy o wypadkach nowozawartych umów pracy zaczyna się w dniu zawarcia umowy, w wypadkach zaś posiadania wakujących miejsc wzmiankowany termin rozpoczyna się od dnia przedsięwzięcia starań przez dany zakład pracy celem zaangażowania robotnika lub robotnicy.

§ 4. Wzmiankowane w paragrafie poprzednim zawiadomienie może być dokonane:

a) ustnie, przyczem w tym wypadku państwowy urząd pośrednictwa pracy winien na żądanie wydać zawiadamiającemu odnośne zaświadczenie;

b) za pomocą telefonogramu, wciągniętego do dziennika lub innej księgi biurowej z adnotacją numeru, daty, godziny i osób nadawcy i odbiorcy. Na żądanie zakładu pracy państwowy urząd pośrednictwa pracy obowiązany jest przesłać potwierdzenie otrzymania telefonogramu na piśmie;

c) pisemnie, przyczem za datę zawiadomienia uważana będzie data stempla nadania, o ile zawiadomienie zostało przesłane przez pocztę lub telegraficznie, wreszcie data pokwitowania z odbioru zawiadomienia w innych wypadkach.

§ 5. Zawiadomienie o wolnych miejscach winno zawierać: nazwę i adres zakładu pracy, zawód i ilość poszukiwanych robotników, oraz wymagane od nich specjalne kwalifikacje, warunki pracy i wynagrodzenie, datę, od której dane miejsce wakuje, względnie będzie wakowało, oraz czas, na jaki ma być zawarta umowa pracy.

§ 6. Zakłady pracy, zawiadamiając o wypadkach obsadzenia miejsc wolnych, winny podać do wiadomości imię i nazwisko zaangażowanych robotników, ich zawód, miejsce zamieszkania, jak również datę zawarcia umowy pracy.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i dotyczy wszystkich zakładów pracy, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia z wyjątkiem zakładów państwowych i samorządowych.

Uchylenie się od obowiązku, nałożonego na pracodawców powyższym rozporządzeniem, będzie karane według art. 34 ustawy z d. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (10 do 100 złotych w drodze administracyjnej. „Dz. Ust.“ № 67 z r. 1924).

ELEKTRYCZNE KOLEJE DOJAZDOWE.

Jesteśmy w przededniu rozpoczęcia budowy dwóch pierwszych w Polsce po wojnie kolei elektrycznych, a mianowicie kolei podmiejskiej z Warszawy przez Pruszków, Grodzisk do Żyrardowa i sieci kolei między-miastowych w Zagłębiu Dąbrowskiem: z Dąbrowy przez Będzin, Sosnowiec do Szopienic i z Będzina do Czeladzi i dalej do Huty Laura.

Koleje te dochodzą do skutku dzięki uzyskaniu przez spółkę akcyjną „Siła i Światło“ poważnych długoterminowych nisko oprocentowanych kredytów angielskich. Kredytów tych dostarcza Towarzystwo „The Power and Traction Finance Company (Poland), Ltd.“ w ogólnej wysokości 1.250.000 funtów sterlingów.

Znaczna ta, jak na nasze stosunki, kwota pozwoliła pchnąć naprzód sprawę elektryfikacji Polski i została zużyta częściowo na rozszerzenie elektrowni, znajdujących się w koncernie „Siły i Światła“, częściowo na budowę wzmiankowanych wyżej kolei.

Dla budowy ich zostały zorganizowane 2 spółki akcyjne pod nazwą „Elektryczne Koleje Dojazdowe,

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprężacze** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybko tnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby reolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strebel'a do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA	LWÓW	KRAKÓW	POZNAŃ	KATOWICE	LUBLIN	GDAŃSK
Jerozolimska 51	Zybkiewicza 39	Basztowa 24	Wały Z. Augusta 2	Batorego 4	Krak.-Przedm. 58	Schusseldamm 62

5

**TARGI
LIPSKIE**

**WIOSNA 1925
OD 1 DO 7 MARCA**

**TARG TECHNICZNY
OD 1 DO 11 MARCA.**

TARG OGÓLNY W POŁĄCZENIU Z TARGIEM
TECHNICZNYM I BUDOWLANYM

NAJWIĘKSZE I NAJSTARSZE TARGI MIĘDZYNARODOWE
NA ŚWIECIE.

DLA WYSTAWCÓW I KUPUJĄCYCH JEDNAKOWO KORZYSTNE.

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje
Przedstawiciel na Polskę

WŁADYSŁAW GLAZER

w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 41.
Telefon 230-55.

NOTATKI.

Złote słowa p. Władysława Grabskiego. Tygodnik półroczny „Przemysł i Handel” zamieścił w № 5 z r. b. na najczelniejszym miejscu artykuł p. Władysława Grabskiego pod tytułem „Na marginesie sanacji”. Czytamy tam takie ze wszech miar słuszne zdania:

„Kapitału zniszczonego nie można inaczej stworzyć, jak w ten sposób, by społeczeństwo go samo jaknajprędzej *wypracowało* (podkreślenie p. W. G.). Nie stworzy się go emisją pomocniczych znaków obiegowych, jak chcą niekiedy. Stworzyć go może tylko racjonalnie prowadzona produkcja i oszczędność społeczna”.

Dalej zaś w końcu artykułu:

„Rozwiązanie dzisiejszych trudności leży przedewszystkiem w zasadzie: jaknajintensywniej i jaknajwydatniej pracować, jaknajwięcej oszczędzać, jaknajracjonalniej gospodarować”.

Złote to są słowa, które spłynęły z pióra p. Władysława Grabskiego, autora artykułu w „Przemysle i Handlu”. Jakaż wielka szkoda, że są one w niezgodzie z czynami p. Władysława Grabskiego, prezesa rady ministrów i ministra skarbu! Oto na dowód kilka przykładów z pośród wielu:

Pan Władysław Grabski, autor artykułu, powiada: „jaknajintensywniej pracować”, a p. Władysław Grabski, premier, toleruje stan rzeczy, w którym praca ponad przepisana normę *jest*

karana aresztem do 3 miesięcy. Co więcej, p. premier Grabski, apostoł jaknajintensywniejszej pracy, popiera ten stan rzeczy, poświęca bowiem swego koleżę, ministra pracy, którego zaatakowała „partja” za to, że miał odwagę wypowiedzieć jasno i poprzez czynem swe przekonanie, iż w obecnych warunkach 46-godzinny tydzień pracy jest i będzie przyczyną gospodarczego upadku Polski. Pan Władysław Grabski — autor powiada dalej: „jaknajwięcej oszczędzać”, a p. Władysław Grabski — minister skarbu gnębi powstające oszczędności szaloną progresją podatku dochodowego i wywłaszcza posiadaczy dawnych oszczędności bądź na rzecz Państwa (przerachowanie pożyczek państwowych) bądź na rzecz osób prywatnych (przerachowanie przedwojennych długów hipotecznych). Pan Władysław Grabski — autor mówi wreszcie: „jaknajracjonalniej gospodarować”, a p. Władysław Grabski — premier i minister skarbu utrzymuje w mocy urzęd walki z lichwą i spekulacją, który jest bezprzykładnym marnowaniem grosza publicznego i prywatnego, obciąża przemysł i handel niesłychanej wysokości podatkiem obrotowym, który np. dla przemysłu metalowego wynosi średnio *połowę* zysku od obrotu, tworzy wreszcie co raz nowe monopole państwowe, które z natury swojej są zaprzeczeniem wszelkiej gospodarności.

Przykładów takich moglibyśmy przytoczyć więcej, pocieszajmy się jednak nadzieją, że złote słowa p. Władysława Grabskiego — autora, staną się ciałem w czynach jego imiennika p. Władysława Grabskiego — premiera.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. **S. J. Okolski.**

REDAKTOR inż. **Maurycy Chorzewski.**

Armatura na parę i wodę:

Spółka Akcyjna Budowy Kół Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper” w Dąbrowie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Bryczki:

Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczcy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gwoździarki i ciągniki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Karosjerje:

Koła samochodowe ciężarowe Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczcy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie połowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych, Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane

z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cierne:

mimośrodowe i balansowe: B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Ruszt do palenisk ruchomych i stałych:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Śruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Suwnice:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Taczki żelazne 75 i 100 litr-pojemności:

Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania.

L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:

Najnowsze typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.